

талу та проциклічний резерв для банків, що дозволить запобігти впливу ринкових, операційних, валютних, кредитних ризиків. Крім того, розроблені конкретні заходи для формування оптимального кредитного портфеля банків з метою уникнення проблемних

кредитів. Також заплановано роздержавлення банків та реформування ФГВФО. Необхідним також залишається розвиток цифрового банкінгу шляхом впровадження світових тенденції цифрових технологій у фінансовій сфері.

1. Офіційний сайт Національного банку України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.
2. Звєряков М.І. Управління фінансовою стійкістю банків: підручник / М.І. Звєряков, В.В. Коваленко, О.С. Сергєєва. – Одеса: Видавництво «Атлант», 2014.
3. Банківська криза в Україні: причини, особливості, подолання / О. О. Любіч, Г. П. Бортніков // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – 2016. – № 1. – С. 118-130. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpnudps_2016_1_11
4. Designing a sustainable digital bank. Learning from the digital pioneers. – IBM. – 2015. URL: <http://www-935.ibm.com/industries/banking/sustainable-digital-bank-paper/#/designing-a-sustainable-digital-bank-five-areas-of-optimization>
5. Офіційний сайт Національного Банку Республіки Білорусь: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nbrb.by>

E-mail: Hudzura@gmail.com

УДК 338.465.4+378

Драчук Ю.З.

доктор економічних наук, професор,
Інститут економіки промисловості НАН України

Сав'юк Л.О.

кандидат технічних наук, доцент, докторант,
Інститут економіки промисловості НАН України

СФЕРА ОСВІТНІХ ПОСЛУГ ЯК ВИРІШАЛЬНИЙ ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ НА ТЕРЕНАХ УКРАЇНИ

У статті проаналізовані особливості функціональної структури історію виникнення та сучасний стан розвитку економічного укладу, що отримав назву економіки знань. Доведено, що сфера освітніх послуг є платформою та першим ешеленом в сучасній економіці знань. На основі статистичних даних Світового банку, показано, що перевищення витрат на освіту не має безпосереднього позитивного впливу на рейтинг країни у динамічному зростанні комплексного індикатора економіки знань. Визначені основні шляхи трансформування національного економічного укладу у напрямку формування конкурентоспроможної економіки знань через реформування галузі освітніх послуг.

Ключові слова: економіка знань, економічний уклад, сфера освітніх послуг, Світовий банк, індекс, показник, інфраструктура, інновації, видатки, валовий внутрішній продукт

СФЕРА ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УСЛУГ КАК РЕШАЮЩИЙ ФАКТОР ФОРМИРОВАНИЯ ЭКОНОМИКИ ЗНАНИЙ НА ТЕРРИТОРИИ УКРАИНЫ

Драчук Ю.З., Сав'юк Л.А.

В статье проанализированы особенности функциональной структуры и историю современного возникновения и современное состояние развития экономического уклада, получившего название экономики знаний. Доказано, что сфера образовательных услуг является платформой и первым эшеленом в современной экономике знаний. На основе статистических данных Всемирного банка, показано, что превышение расходов на образование не имеет непосредственного положительного влияния на рейтинг страны в динамичном росте комплексного индикатора экономики знаний. Определены основные пути трансформации национального экономического уклада в направлении формирования конкурентоспособной экономики знаний через реформирование отрасли образовательных услуг.

Ключевые слова: экономика знаний, экономический уклад, сфера образовательных услуг, Всемирный банк, индекс, показатель, инфраструктура, инновации, расходы, валовой внутренний продукт.

SPHERE OF EDUCATIONAL SERVICES AS A DECISIVE FACTOR
FOR FORMING THE ECONOMY OF KNOWLEDGE IN THE TERRITORY OF UKRAINE

Drachuk Yu., Savyuk L.

The article analyzes the features of the functional structure and history of modern emergence and the current state of development of the economic structure known as the knowledge economy. It is proved that the sphere of educational services is the platform and the first echelon in the modern knowledge economy. At the same time, based on the World Bank statistics, it is shown that the excess of spending on education does not have a direct positive impact on the country's rating in the dynamic growth of the integrated indicator of the knowledge economy. The main ways of transformation of the national economic structure in the direction of forming a competitive knowledge economy through the reform of the educational services sector are identified.

Keywords: knowledge economy, economic structure, educational services, the World Bank, index, indicator, infrastructure, innovation, expenditure, gross domestic product.

Постановка проблеми. Наша держава переживає не найкращі часи як у політичному, так і в економічному вимірах розвитку. До однієї з найважливіших проблем відноситься необхідність негайного підвищення якості та конкурентоспроможності системи вищої освіти (СВО), перетворенні сфери освітніх послуг у форвард і швидкісний драйвер становлення національної економіки на основі знань.

Враховуючи світовий досвід, слід зрозуміти, що нема іншого шляху для подолання кризових явищ у національній економіці, окрім переходу до економічного укладу з механізмами визнання знання в якості джерела зростання національного добробуту, збереження та примноження людського та інтелектуального капіталу країни, підвищення конкурентоспроможності української держави на глобальних ринках товарів та послуг, забезпечення її безпеки.

Для прискорення трансформаційних та інноваційних процесів у сфері економіки необхідний всебічний аналіз витоків виникнення, етапів розвитку та сучасного стану такого глобального явища як економіка, що базується на знаннях (Knowledge-Based Economy). Хоча, даний тип економічного укладу на сьогодні притаманний найбільш розвиненим країнам світу, на наш погляд, в Україні у наявності достатня кількість інтелектуального капіталу, прагнення та волі до кардинальних і якісних державних змін.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Категорія ЕЗ була застосована для опису тенденцій економічного розвитку найбільш розвинених країн світу, починаючи із кінця 60-х років ХХ століття. Введення ідеї і термінів «Суспільство Знань» та «Економіка Знань» надто часто приписуються американському політологу Р. Лейну, котрим в публікації 1966 року розглянуто гіпотетичну модель зниження значення політики та ідеології в умовах інтенсивного зростання науки і освіти в сучасному суспільстві. Однак, слід зауважити, що саме у роботах П. Друкера і піонерській праці Ф. Махлупа формується ідея і розгортається концепція «Економіки Знань» [1].

У подальшому, до кінця ХХ століття, зарубіжними вченими П. Друкер, Майкл Полан¹, І. Нонака, А. Дретське проєцируються теоретичні аспекти концепції ЕЗ на прикладні аспекти перетворення та управління знаннями як конкурентоспроможного товару. Ними також удосконалюється та адаптується теорія управління знаннями до практичних аспектів вже сформованої динамічної ЕЗ в їх країнах.

Концепцію ЕЗ було вперше використано Пітером Друкером у його книзі 1966 року «Ефективний виконавчий директор» ("The Effective Executive"). У цій книзі обговорювалася різниця між працівником інтелектуальної та фізичної праці. Працівник інтелектуальної праці виробляє знання, інформацію та ідеї, які можуть бути корисним ключовим джерелом розвитку та побудови бізнесу.

Досі немає жодного узгодженого визначення того, що таке ЕЗ. Аналіз останніх інформаційних джерел та публікацій дозволяє систематизувати сучасні наукові підходи до формування основних класифікаційних та функціональних ознак даної економічної категорії.

Згідно найпопулярнішого у світі фінансово-освітнього порталу Investopedia, що був створений у 1999 році американською компанією Forbes, ЕЗ – це система споживання та виробництва, що базується на інтелектуальному капіталі [2]. Економіка знань, як правило, складає значну частку у всій економічній активності розвинених країн. В економіці знань значна частина вартості компанії може складатися з нематеріальних активів, таких, як вартість знань своїх працівників (інтелектуальний капітал), але загальноприйнятими принципами бухгалтерського обліку не дозволяється компаніям включати ці активи в баланси.

На сучасному етапі розвитку суспільства ЕЗ визначається дослідниками наступним чином (наведено за хронологічним порядком):

1. ЕЗ – це економіка, що безпосередньо заснована на виробництві, поширенні та використанні знань і інформації (Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) 1996) [3].

2. ЕЗ – це категорія, що використовується для опису тенденцій у країнах із розвинутою економікою, з більшою залежністю від знань, інформації та високого рівня кваліфікації спеціалістів і зростаючої потреби в готовому доступі до всіх цих джерел з боку ділових і державних секторів (OECD, 2005р.) [4].

3. ЕЗ – це форма сучасної економіки, що стосується конкретних структурних перетворень, де швидке створення нових знань та поліпшення доступу до різних баз знань все більше становлять основний ресурс для все більшої ефективності, новизни та конкурентоспроможності (Ioannis P. Chochliourgos, 2008 р., Греція) [5].

4. ЕЗ характеризується визнанням знань як джерела конкурентоспроможності зі зростаючим значенням науки, досліджень, технологій і інновацій у створенні знань, використанням комп'ютерів та мережі Інтернет

для створення, обміну та застосування знань (Sixto Arjonilla-Dominguez, 2009 p., Іспанія).

5. Категорія ЕЗ використовується для опису економік, де інформація та знання мають більшу силу для економічного добробуту націй, ніж у промислових товариствах (Angela T. Ragusa, 2010 p., Австралія).

6. ЕЗ є економікою, що виробляє значну частку своєї продукції через знання та інновації (Shadi Hijazi, 2014 p., Великобританія).

7. Економіка з механізмами використання знань для підвищення конкурентоспроможності підприємств, також може розглядатися як ЕЗ, тобто економіка, в якій знання (їх витрати та форма) стають більш важливим визначальним фактором рівня її зростання, ніж витрати та обсяги основних засобів (Tomasz Dorozynski, Agnieszka Dorozynska, Anetta Kuna-Marszalek 2015 p., Польща).

Мета статті. Необхідно провести ретельний аналіз можливого переходу економічного укладу держави до платформи інноваційної моделі економіки знань (ЕЗ) із врахуванням національних та кризових особливостей вітчизняних реалій. Також слід обґрунтувати вирішальну роль сфери освітніх послуг у формуванні та становленні ЕЗ на теренах України, в окресленні перспективних напрямів розвитку, трансформування, підвищення якості та конкурентоспроможності національної освітньої системи як першого ешелону ЕЗ.

Виклад основного матеріалу. У минулому економічні уклади на основі сільської робочої сили і експлуатації природних ресурсів були двигунами зростання національного добробуту країн у всьому світі. Але людські культури завжди спиралися на знання, щоб вижити і покращити своє життя. Введенням категорії ЕЗ знаменувалося прагнення охарактеризувати перехід від традиційних економічних державних укладів до економіки виробництва та всебічного масового використання знань та інформації. Освітні та академічні установи, компанії, що займаються підготовкою висококваліфікованих кадрів, науковими дослідженнями та розробками, впровадженням інновацій на основі сучасних інформаційно-телекомунікаційних технологій (ІКТ) є важливими складовими такої економічної системи [6].

Слаборозвинені країни, як правило, мають економіку сільського господарства та промисловості, тоді як країни, що розвиваються, мають тенденцію розвитку економіки виробництва та послуг. Розвинені країни світу мають тенденцію до економії на основі послуг, в тому числі освітніх. Більшість економік країн світу складаються з кожної з цих трьох основних категорій економічної діяльності, але в різних пропорціях щодо національного багатства кожної країни, що виражається у розмірі валового внутрішнього продукту (ВВП). Прикладами людської діяльності в структурі ЕЗ є науково-прикладні дослідження, інноваційно-технічна підтримка промисловості та консалтинг.

В епоху інформації перехід до економіки знань набуває глобального характеру. Цей перехід базується на найкращих практиках виробничих і трудомістких типів економік та додаткових факторах, що утримуються на знаннях. В результаті формуються взаємопов'язані та глобалізовані типи економічних укладів, де джерела знань, такі як людський досвід та комерційні секрети,

є ключовими гравцями в економічному зростанні держави поряд з іншими економічними ресурсами.

Освіта та знання, що, як правило, іменуються "людським капіталом", можуть слугувати продуктивним активом або діловим продуктом. Це пояснюється тим, що інноваційні, інтелектуальні послуги та продукти можуть бути продані та експортовані, а також можуть приносити прибуток індивіду, бізнесу та економіці держави у цілому. Цей компонент економіки значною мірою залежить від інтелектуальних можливостей населення країни, а не від природних ресурсів або матеріальних внесків держави та бізнесу. Таким чином, в умовах ЕЗ виробництвом знань, що виступає послугами та продуктами на ринку, забезпечується швидке прискорення у технічній та науковій сфері та прокладання шляху до інновацій в економіці в цілому.

Але, насправді, шлях до ЕЗ часто залишається неозначеним та не унікальним для кожного суб'єкту глобальних ринків. Єдиним вірним вибором для економічного зростання та стабільності української держави є найскоріший перехід на платформу ЕЗ із врахуванням позитивного досвіду розвинених країн світу.

За даними Світового банку (The World Bank), ЕЗ визначається чотирма структурними одиницями [7]:

1. Інституційними структурами, якими створюються стимули для підприємництва та використання знань.

2. Кваліфікованою робочою силою.

3. Системами інфраструктури та доступу до ІКТ.

4. Активним інноваційним ландшафтом, що включає академічні кола, приватний сектор та громадянське суспільство,

На підставі цих критеріїв всі країни, що належать до Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), рухаються в напрямку ЕЗ.

Передумовою становлення ЕЗ було формування галузі знань, як окремої функціональної одиниці економічного укладу розвинених країн світу, в першу чергу США. Відомий американський економіст Фріц Махлуп визначив основні функціональні складові галузі знань, як людської діяльності: освіта, наукові дослідження та розробки (НДР), засоби масової інформації (ЗМІ), інформаційна техніка (ІТ), інформаційні послуги (ІП) [8].

Окрім того, цей талановитий вчений і спеціаліст у галузях економічної теорії, ринкової організації виробництва, таксономії в освіті провів статистичні дослідження витрат на цю галузь в США станом на 1958 рік. На Рис. 1 представлена класифікація витрат на розвиток галузі знань в США за типом продукту та за ідентифікацією їх основних споживачів (у процентному відношенні).

Саме такий розподіл ВВП, де витрати на розвиток галузі знань склали 29 %, дозволив США стати на сьогодні одним із лідерів серед країн із сформованими укладами ЕЗ. Окрім того, слід зазначити, що на розвиток освіти у структурі галузі знань американське держава, бізнес і суспільство втратило безперечно більшість ресурсів – 60.194 млрд. \$ (44.1 % від загальної суми витрат). Це дозволяє зробити важливий висновок про визнання сфери освіти у якості головного драйвера та формуючого елемента формування та становлення ЕЗ на національному рівні. Якщо переходити до відносного рівня витрат США на розви-

Рис. 1. Витрати на розвиток галузі знань у США станом на 1958 рік

ток освіти у 1958 році, то вони склали приблизно 12.8 % національного ВВП. Ще на той час, елітарний аналітик освітньої політики Ф. Махлуп зауважував, що додаткові інвестиції в галузь освіти не можуть одразу забезпечити більш високі доходи, ніж інвестиції в основний капітал країни. Однак він стверджував, що якість освіти буде покращено, її вартість зменшиться, а прибутковість буде збільшена за рахунок скорочення вікового цензу школи до чотирнадцяти років і вдосконалення шкільних і університетських навчальних планів на всіх рівнях освітніх програм. Цей геніальний діагностичний прогноз Ф. Махлупа повністю підтверджується із приходом XXI століття кардинальними змінами та трансформуванням сфер освітніх послуг по всім континентам світу.

У 2004 році групою Світового банку в рамках спеціальної програми «Знання для розвитку» (Knowledge for Development – K4D) розроблена методологія розрахунку комплексних індексів економіки знань (ІЕЗ) (The Knowledge Economy Index – KEI) та індексу знань (ІЗ) (The Knowledge Index – KI) для оцінки здатності країн створювати, приймати і поширювати знання. Ці індекси розраховуються для кожної країни, групи країн і всього світу в цілому. Методологія дозволяє порівнювати окремі показники різних країн, а також середні показники, якими характеризуються групи країн. Порівняння може проводитися як за окремими показниками, так і за зведеними індикаторами.

В основі розрахунку ІЕЗ лежить запропонована Світовим банком «Методологія оцінки знань» (The Knowledge Assessment Methodology – КАМ), що включає комплекс з 109 структурних і якісних показ-

ників, об'єднаних у чотири основні групи: індекс економічного та інституційного режиму (The Economic Incentive and Institutional Regime); індекс освіти (Education and Human Resources); індекс інновацій (The Innovation System); індекс інформаційних і комунікаційних технологій (ІКТ) (Information and Communication Technology – ICT).

За допомогою інтерактивного інструменту доступу до інформаційної системи Світового банку можна провести порівняльний аналіз комплексних показників світового розвитку ЕЗ таких, як ІЕЗ та ІЗ [1]. Даний інформаційний ресурс відкритого доступу дозволяє отримувати динамічні дані зміни ІЕЗ та ІЗ по одній країні, групі країн у формі числових даних, порівняльних графіків і таблиць. На сьогодні, у відкритому доступі знаходяться статистичні дані зміни рейтингу країн світу в умовах розвитку і становлення ЕЗ на глобальному ринку послуг за період 1995 – 2012 рр. Високе значення ІЕЗ утримується країнами з високо розвиненим економічним укладом, таким як США, Канада та Великобританія. Однак, станом на 2012 рік, ці країни починають поступатися за значеннями ІЕЗ Швеції та іншим країнам Євросоюзу, чим ще раз підтверджується послідовність, цілеспрямованість та рішучість керівників європейських країн у швидкому формуванні ЕЗ на їх національному економічному просторі. Наша держава у період з 1995 по 2012 рік перемістилася за рейтингом світового банку з 52-го на 56 місце за значенням ІЕЗ, який склав 5.73.

Згідно аналітичного обзору незалежного, позапартійного, некомерційного аналітичного центру CEDOS за 2015 рік, видатки на освіту, як частка від ВВП, в Україні є дуже високими у порівнянні з розвиненими країнами. Однак, при врахуванні факту тіньової економіки, обсяг якої, за різними оцінками, може сягати 50%, реальний обсяг ВВП в Україні є більшим, ніж офіційно вирахований. Відповідно, реальна частка витрат на освіту може бути меншою. Іншою особливістю фінансування освіти в Україні є його розпороченість. Держава фінансує дуже розгалужену мережу навчальних закладів. Попри високий показник видатків на освіту, як частки від ВВП країни, видатки на одного учня/студента та заробітні плати освітян є дуже низькими, навіть порівняно з країнами Центральної і Південної Європи [9].

Для наочності порівняння якісних змін у сфері освітніх послуг у різних країнах світу та в Україні на рис. 2 представлена діаграма зміни комплексного показника ІЕЗ у 2000 та 2012 роках разом із процентним відношенням видатків на сферу освіти у порівнянні із розміром національного ВВП (із врахуванням дошкільної освіти). Вибірка зроблена із країн, які у різні роки досліджень Світового банку входили у першу п'ятірку лідерів формування національних ЕЗ [10].

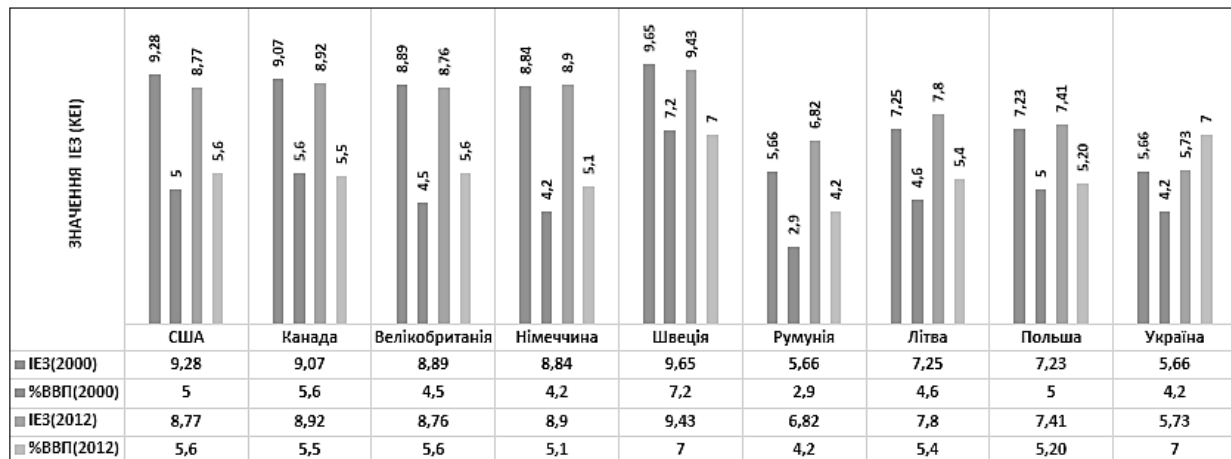

Рис. 2. Співвідношення між рейтингом ІЕЗ та видатками на освіту

Як можна побачити із наведеної діаграми, при самих високих видатків на сферу освітніх послуг Україна залишається, у порівнянні із розвиненими країнами, аутсайдером у становленні ЕЗ за даними Світового банку. Видатки європейських країн на сферу освіти є значно меншими за витрати української держави, але якість освітніх послуг та рівень розвитку функціональних складових ЕЗ в цих країнах наближаються до верхньої десяти бальної шкали.

Особливу увагу у даному дослідженні слід звернути на феномен розвитку ЕЗ на теренах держав східної Європи. Наприклад, урядом Румунії збільшили видатки на освіту, також як і уряд України, приблизно у 1.5 рази, але і ІЕЗ цієї країни збільшився на 1.16 балів, а у рейтингу країн світу за значенням ІЕЗ Румунія перемістилась із 53 на 44 місце. Це дозволило країні увійти у топ-рейтинг десяти найкращих країн світу за динамікою зростання ІЕЗ. У дану десятку країн також увійшли Саудівська Аравія, Оман, Македонія, Азербайджан, Албанія, Алжир, Руанда, Білорусь, Буркіна Фасо.

Протягом останніх 12 років видатки на освіту у зведеному бюджеті України також склали одну з найбільших статей: 18-21%. Тож закономірно, що намагання скоротити державні видатки під час економічної кризи помітно зачіпає освітній бюджет [9, с. 5].

Максимальний обсяг видатків на сферу освіти в Україні сягнув 8,2% від ВВП у 2009 році. Однак протягом останніх років перед офіційним Києвом стоять виклики консолідації державних фінансів та зниження частки державного сектору в економіці, в тому числі видатків на освіту. В цих умовах зазначене співвідношення зменшилося до 6,9% від ВВП у 2014 р., до 6,4% –

у 2015 р., до 5.72%. У 2016 р., видатки на сферу освіти піднялись не значним образом до рівня 6.52% від суми ВВП. Верховна Рада України затвердила в цілому законопроект про державний бюджет на 2018 рік, в якому бюджет-передбачено виділення на освіту 217.5 млрд гривень, у порівнянні із 183.8 млрд гривень у 2017 році.

Зауважимо, що в країнах Євросоюзу видатки на сферу освіти на протязі останніх п'яти років зменшилися на 1-5 %. Однак, цей факт не справив негативного впливу на динамічні процеси формування економіки знань на основі якісної та конкурентоспроможної освітньої сфери європейських країн.

Висновки. Таким чином, можна зробити наступні висновки:

1. Для формування інноваційного економічного укладу в Україні на платформі функціональної моделі ЕЗ, у першу чергу, слід оптимізувати видаткові статті на сферу освітніх послуг при організації інституційних змін в управлінні ринком освітніх послуг.

2. Враховуючи досвід Європейських країн, США, Канади, Великобританії та інших країн світу, зменшення видатків на розвиток сфери освіти слід досягати якісною зміною самої освітньої системи, реформуванням спеціальностей та освітніх програм.

3. Паралельно із реформаційними з мінами сфери освітніх послуг, підняттям якості та конкурентоспроможності освітніх послуг усіх видів та рівнів, слід особливу увагу приділити удосконаленню інших функціонально-структурних складових ЕЗ – науковим дослідженням та розробкам, засобам масової інформації, інформаційній техніці та послугам. Це є опосередкованою підтримкою та платформою скорішого прогресу та трансформування галузі освіти у структуру ЕЗ.

1. Savyuk L. The field of educational services in the context of global globalization / L. Savyuk// Економічний вісник Донбасу. – 2017. – № 4. – С. 186–201.

2. Knowledge Economy [Електронний ресурс] // WEB-сайт з фінансової освіти - Investopedia – Режим доступу до ресурсу: investopedia.com/terms/k/knowledge-economy.asp?ad=dirN&qo=investopediaSiteSearch&qsrc=0&o=40186.

3. The Knowledge-Based Economy [Електронний ресурс] / Organisation for Economic Co-operation and Development // Head of Publications Service, OECD. – 1996. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.oecd.org/sti/sci-tech/1913021.pdf>.

4. Knowledge-based economy [Електронний ресурс] // OECD Glossary of Statistical Terms – Режим доступу до ресурсу : <https://stats.oecd.org/glossary/detail.asp?ID=6864.5>. What is Knowledge-Based Economy [Електронний ресурс] // IGI Global. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.igi-global.com/dictionary/knowledge-based-economy/16497>.

6. *What is a knowledge economy? [Електронний ресурс] // SkiDevNet:Bringing science & development together through news & analysis. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.scidev.net/global/knowledge-economy/feature/knowledge-economy-ict-developing-nations.html>.*

7. *Knowledge Economy Index (World Bank) [Електронний ресурс] // Проект Кноета. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: <https://knoeta.ru/WBKEI2013/knowledge-economy-index-world-bank-2012>.*

8. *Robert Lekachman. Reviewed Work: The Production and Distribution of Knowledge in the United States. by Fritz Machlup / Robert Lekachman. // Political Science Quarterly. – Pp. 467–469.*

9. *Освіта в Україні [Електронний ресурс] // Аналітичний центр CEDOS. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <https://dt.ua/finances/finansuvannya-osviti-skilki-komu-i-yak-.html>.*

10. *Expenditure on education, Public (% of GDP) (%) [Електронний ресурс] // United Nations Development Programme. Human Development Reports. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: <http://hdr.undp.org/en/content/expenditure-education-public-gdp>.*

E-mail: drachuk.yuriy@gmail.com

E-mail: novicecuratorslo@gmail.com

УДК 332.156(447)

Зеленко О.О.

кандидат економічних наук,

доцент кафедри міжнародної економіки та туризму,

Східноукраїнський національний університет імені В. Даля

ФОРМУВАННЯ РІШЕНЬ ЩОДО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ ІЗ ЗАЛУЧЕННЯМ НАСЕЛЕННЯ РЕГІОНУ

У статті проаналізовано досвід формування рішень щодо економічного розвитку території із залученням населення регіону. Виявлено, що у більшості випадків зазначена проблема розглядається не у площині прийняття спільних економічних рішень, а у політичній площині. Запропоновано удосконалений теоретичний підхід стосовно формування рішень щодо економічного розвитку території із залученням населення регіону, який надає чіткі рекомендації щодо складу учасників, етапів, типів, механізмів взаємодії та потенційні загрози у процесі прийняття спільних рішень регіональною владою, представниками бізнесу та громади. Його використання сприятиме підвищенню ефективності використання регіональних ресурсів, прозорості їх розподілу, скороченню бюрократичних процедур та побудові сталої мережі взаємодії всіх складових суспільного сектору економіки і бізнес структур як у середині регіону, так і поза його межами.

Ключові слова: рішення, регіон, економічний розвиток, населення, бізнес структури, регіональні органи влади, взаємодія.

ФОРМИРОВАНИЕ РЕШЕНИЙ ОТНОСИТЕЛЬНО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ ТЕРРИТОРИИ С ПРИВЛЕЧЕНИЕМ НАСЕЛЕНИЯ РЕГИОНА

Зеленко Е.А.

В статье проанализирован опыт формирования решений относительно экономического развития территории с привлечением населения региона. Выявлено, что в большинстве случаев эта проблема рассматривается не в плоскости принятия совместных экономических решений, а в политической плоскости. Предложен усовершенствованный теоретический подход по формированию решений относительно экономического развития территории с привлечением населения региона, который предоставляет четкие рекомендации по составу участников, этапов, типов, механизмов взаимодействия и потенциальные угрозы в процессе принятия совместных решений региональными властями, представителями бизнеса и общества. Его использование будет способствовать повышению эффективности использования региональных ресурсов, прозрачности их распределения, сокращению бюрократических процедур и построению устойчивой сети взаимодействия всех составляющих общественного сектора экономики и бизнес структур как внутри региона, так и за его пределами.

Ключевые слова: решение, регион, экономическое развитие, население, бизнес структуры, региональные органы власти, взаимодействие.